

**СИЛАБУС**

**навчальної дисципліни**

**«МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма / спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2017

**Викладач – Іващенко Марина Вікторівна,**  
к.е.н., доцентка кафедри економічної теорії

12 червня 2020 р.

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 9 с.

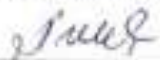
Розробник

Іващенко Марина Вікторівна – доцентка кафедри економічної теорії,  
кандидатка економічних наук, доцентка

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна Вячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу,  
докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії  
(протокол № 10 від 12 червня 2020 р.)

Завідувачка кафедри  Л. С. Шевченко

## Дані про викладача

<b>Назва навчальної дисципліни</b>	<b>Міжнародний бізнес</b>
<b>Вид навчальної дисципліни</b>	За вибором студента.
<b>Викладач</b>	Іващенко Марина Вікторівна, к.е.н., доцентка, доцентка кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого
<b>Контактний телефон</b>	+38 057 704 92 58
<b>E-mail</b>	<a href="mailto:marina_ivaschenko@ukr.net">marina_ivaschenko@ukr.net</a> , <a href="mailto:econom_theory@ukr.net">econom_theory@ukr.net</a>
<b>Консультації</b>	Понеділок – 13-00 – 14-00, Центральний корпус НЮУ, а. 224-225.
<b>Онлайн консультації у Facebook:</b>	Business Economics. Актуальна освіта в НЮУ імені Ярослава Мудрого: <a href="https://www.facebook.com/groups/701530796898235/">https://www.facebook.com/groups/701530796898235/</a> ; Нові економічні та управлінські спеціальності НЮУ імені Ярослава Мудрого: <a href="https://www.facebook.com/groups/196735574432249/">https://www.facebook.com/groups/196735574432249/</a> ;

### Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються сутність, види та напрями розвитку, стратегія і структура міжнародного бізнесу. Вивчаються основні теоретичні і практичні підходи до управління персоналом, а також маркетингової, фінансової, науково-дослідницької діяльності у сфері міжнародного бізнесу. Послідовно розглядаються організаційно-правовий механізм забезпечення міжнародної торгівлі, міжнародне регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародні банківські стандарти. Досліджуються міжнародні правила і норми конкуренції та врахування їх у діловій практиці українських суб'єктів господарювання.

### Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних і прикладних знань соціально-економічної природи й закономірностей розвитку міжнародного бізнесу, стратегії й тактики суб'єктів бізнесу у міжнародному економічному середовищі.

Завдання:

- формування системи знань про найбільш важливі аспекти діяльності суб'єктів бізнесу у світовій економіці;
- оволодіння науковими підходами, практичними методами та засобами порівняння показників визначення рейтингів міжнародних компаній;
- розвиток умінь із визначення та обґрунтування наслідків експорту, імпорту, зустрічної торгівлі у міжнародному бізнесі;
- опанування інструментарію аналізу соціально-економічних процесів у сфері міжнародного бізнесу;
- формування здатності самостійно оцінювати та прогнозувати можливості розвитку міжнародного бізнесу в національній економіці України;
- усвідомлення необхідності розроблення та реалізації заходів, які забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів у реалізації економічної та соціальної політики країни;
- формування soft skills, необхідних у міжнародному бізнесі та менеджменті: умінь вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, виявляти креативність, високий рівень самоорганізації та особисту відповідальність.

## **Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.**

### **Міждисциплінарні зв'язки**

**Пререквізити:** «Економічна теорія», «Міжнародна економіка», «Країнознавство».

**Кореквізити:** «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України».

**Постреквізити:** «Міжнародне економічне право».

### **Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти**

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- застосувати знання закономірностей та сучасних тенденцій розвитку міжнародного бізнесу для обґрунтування міжнародних стратегій бізнес-організацій;
- розрахувати та порівняти показники рейтингів міжнародних компаній;
- обґрунтувати напрями співпраці суб'єктів міжнародної підприємницької діяльності;
- спрогнозувати наслідки діяльності міжнародних корпорацій для економіки приймаючих країн;
- обрати критерії та визначити сукупність заходів щодо використання фінансів як одного з дійових важелів у реалізації економічної та соціальної політики країни;
- проаналізувати державне регулювання та організаційно-правовий механізм міжнародної торгівлі;
- надати оцінку сучасним системам мотивації персоналу зарубіжних та вітчизняних підприємств;
- запропонувати заходи з адаптації менеджменту до крос-культурного середовища економічної діяльності із застосуванням сучасних технологій міжнародного консалтингу;
- пояснити особливості діяльності міжнародних спільних підприємств та тенденції їх розвитку;
- усвідомити відмінності вузькопрофесійних і м'яких навичок ефективних керівників міжнародного бізнесу, роль комунікативної компетентності, умінь полагоджувати конфлікти та інших soft skills в управлінні спільним підприємством.

### **Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання**

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1.	1. Міжнародний бізнес: становлення та розвиток.		
	2. Міжнародний бізнес та його середовище.		
2.	3. Види міжнародного бізнесу.		
	4. Структури в сфері міжнародного бізнесу.		
3.	5. Глобалізація світового господарства як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу.	1. Міжнародний бізнес: становлення та розвиток. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
4.	6. Транснаціональні корпорації: сутність, форми та особливості функціонування їх в міжнародному бізнесі.	2. Міжнародний бізнес та його середовище. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	Ключові економічні проблеми у промислово розвинених країнах і країнах, що розвиваються.
5.	7. Причини, моделі й мотивація інтернаціоналізації бізнесу.	3. Види міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
6.	8. Маркетинговий комплекс міжнародного бізнесу.	4. Структури в сфері міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі.
7.	9. Міжнародні стратегічні альянси.	5. Глобалізація світового господарства як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
8.	10. Планування організаційної діяльності міжнародного бізнесу.	6. Транснаціональні корпорації: сутність та форми. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
9.	11. Комунікаційні процеси в сфері міжнародного бізнесу.	7. Причини, моделі й мотивація інтернаціоналізації бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	

10.	12. Організаційні основи транспортної складової міжнародного бізнесу.	<b>Колоквіум</b>	
11.	13. Організація страхування міжнародного бізнесу.	8. Маркетинговий комплекс міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	Діяльність транснаціональних банків на світовому фінансовому ринку.
12.	14.1. Корпоративна культура та етика міжнародного бізнесу.	9. Міжнародні стратегічні альянси. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
13.	14.2. Ділове спілкування у міжнародному бізнесі.	10. Планування організаційної діяльності міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
14.	15. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі.	11. Комунікаційні процеси в сфері міжнародного бізнесу. Колоквіум. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
		12. Організаційні основи транспортної складової міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1; 5.</i>	Логістика та ефективність комерційних операцій.
16.		13. Організація страхування міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 5.</i>	
		14. Корпоративна культура та етика міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 5.</i>	Товарний знак і фірмовий стиль.
17.		15. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі. <i>Основна література: 5.</i>	Вплив національних умов на успіх в конкуренції.

### Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних, аналітичних матеріалів міжнародних організацій тощо;
- виконання ситуаційних завдань, виконання кейсів, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у:

Іващенко М. В. Міжнародний бізнес: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.

### **Інформаційне забезпечення курсу**

#### *Основна література*

1. Ложачевська О. М., Кончин В. І., Новикова М. В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. Київ: НАУ, 2014. 400с.
2. Михайленко О. Г. Посібник до вивчення дисципліни «Міжнародний бізнес». Дніпро: Видавництво «КИТ», 2017. 128 с.
3. Міжнародний бізнес: підруч. за ред. проф. В. А. Вергуна. Київ: ВАДЕКС, 2014. 810 с.
4. Ушакова Н. Г., Величко К. Ю., Печенка О. І. Управління міжнародним бізнесом: конспект лекцій для студентів економічного спрямування, аспірантів, викладачів. Харків: Видавництво «Форт», 2016. 126с.
5. Файчук О. М., Сидоренко С. В. Міжнародний бізнес: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2016. 236 с.

#### *Додаткова література*

1. Ільєнко О. В. Стратегії міжнародної економічної безпеки в умовах глобалізації (маркетинговий аспект): Монографія Київ: НАУ, 2013. 360с.
2. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регламентування: навч. посіб / за ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.
3. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс: навч. посіб. / за ред.: Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. І. Барановська. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 288 с.
4. Одягайло Б. М. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / за ред. проф. Кулішова В. В. Львів: Магнолія 2006, 2011. 384 с
5. Плахута Г. А. Глобалізація процесів логістики. *Маркетинг: теорія і практика*. 2010. Вип. 16. С. 169 – 173.
6. Поліщук О. В. Міжнародний бізнес: Вступ до спеціальності: навч. посіб. Київ: НАУ, 2013. 132 с
7. Приятельчук О. А. Вплив корпоративної культури міжнародних компаній на реформування національних культур країн їх перебування. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2013. Вип. 112(2). С. 120-128.
8. Радченко С. Г. Етика бізнесу: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 396 с.
9. Ступницький О. І. Сучасні конкурентні стратегії ТНК. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2013. 416 с.
10. Хрупович С. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Тернопіль, 2017. 137 с.
11. Global Economy Journal (The Official Publication of the International Trade and Finance Association) / Editor-in-Chief: Highfill, Jannett Ed. by Sawyer, W. Charles. URL: <http://www.degruyter.com>

### **Вимоги викладача**

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань, ситуаційних вправ та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення процесів міжнародного бізнесу. На практичні заняття

студенти повинні приходити підготовленими. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у *Facebook* лекторіумі та *Facebook* тренінгах, наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

*Обов'язковою вимогою* є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm\\_doc/kodeks\\_academichnoyi\\_etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях, наприклад, для пошуку аналітичних даних, для перегляду навчального відео, презентацій лекції.

### Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

*Поточний контроль* знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Колоквіуми проводяться усно, у вигляді бесіди викладача зі студентами з метою з'ясування та підвищення рівня їх знань. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено в АСУ.

### Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумко вий контроль Іспит	Підсум кова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми				
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіу м № 2			



max 5	max 5	max 5	max 10	max 10	max 5	max 60	max 100
-------	-------	-------	--------	--------	-------	--------	---------

### Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	<b>Відмінно</b> – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	<b>Дуже добре</b> – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	<b>Добре</b> – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	<b>Задовільно</b> – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	<b>Достатньо</b> – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	<b>Незадовільно</b> – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	<b>Незадовільно</b> – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34